C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Hasek_Jaroslav-Beh_o_zavod.pdb

PDB Name: Běh o závod
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Běh o závod
Jaroslav Hašek
Potloukaje se před válkou zemí uherskou dostal jsem se do Velké Kaniže, kde je pivovar s českým sládkem, 120 metrů starých hradeb a hrob nějakého tureckého vezíra z doby, kdy Velká Kaniža byla sídlem tureckého pašalíku, obklopeného mořem nevěřících žoldnéřů prince Evžena Savojského. Malý abbé, jak říkali tomu řezníku, bil z hmoždýřů do města tak udatně, že jednomu vezírovi kule utrhla hlavu na náměstí. Turban z té hlavy nalézá se v městském muzeu Velké Kaniži, ale je mně velice podezřelý. Bojím se, aby se nedělaly s tím turbanem podobné podvody, jako u nás s jazykem Jana z Nepomuku. Vypadá náramně svěží. V městském muzeu mají také kosti z velblouda, na kterém seděl vezír, kterému se stala ona nehoda. Zde je již podvod úplně nabíledni. Jenom zakrslá ovce může mít takové tenké a malé kůstky.
Jinak není tam nic pamětihodného. Na ulicích je plno prachu, na okrajině města, kde jsou zahrady, štípají mračna komárů. Týden předtím, než jsem tam přibyl, přišli asi na desátou defraudaci v městském úřadě i na radnici a skončeno bylo porotní období, vykazující 8 loupežných vražd místního charakteru a 32 velkých podvodů. Je vidět, že vlna kultury zasáhla až sem.
V městském sadu štípali také komáři a honvédští důstojníci v zahradní restauraci dali si zahrát "za ouško" od Cikánů donekonečna: "Uram, uram, bíró uram..." (Pane, pane, pane soudče.) Pitomá píseň a protivná!
V takovém městě se dlouho nezdržíte. Podařilo se mně najít hotel, kde štěnice konaly sjezd za Velkou Kanižu a okolí. Pokoj, který jsem dostal, nevynikal žádnou elegancí. Byly v něm dokonce i necky, bedna na odpadky a konev místo umyvadla.

Dopálilo mne to tak, že jsem druhého dne šel opět do městského parku a seznámil jsem se tam s jednou slečnou z úřednické poctivé rodiny. Představil jsem se jí jako milionář, který z nudy cestuje pěšky po Evropě.
Mé jméno jistě někde již slyšela: "Gordon Benett."
Měla velkou radost, že mluvím trochu madarsky. Dal jsem se k nim pozvat na večeři a nějakou ženskou z jejich domu poslal jsem do hotelu pro svůj turistický batoh se špinavým prádlem.
Otec slečny byl dobrácky upřímný pán, matinka důvěřivé stvoření. Měli ve Vaši, kde jsou vinice, strýce majitelem vinných sklepů, a proto doma dost dobrého vína.
Nežli jsem se opil, slíbil jsem jim, že si Etelku vezmu určitě za ženu, jen co obejdu pěšky zeměkouli.
Potom, když už jsem byl při kuráži, zapřisáhl jsem se před podobiznami jejího dědečka a babičky, které visely v jídelně, že žádný z uherských králů neměl takovou nádhernou vilu, jakou já postavím pro svou Etelku nad Blatenským jezerem.
Potom později mně musel její otec slíbit, že zítra vezme si dovolenou v úřadě a půjde se mnou pěšky přes Uhry do Turecka, abych se snad neztratil.
Pohostili mne náramně a odnesli na postel.
Probudil jsem se až před polednem a pozoroval jsem vedle v pokojích neobyčejný ruch. Něco ram přehazovali, slyšet bylo otvírání a zavíráni nějakých zásuvek.
Provaloval jsem se ještě na posteli, když se ozvalo zaklepání a vstoupil otec slečny Etelky.
"Pane Gordon Benett," řekl ke mně, "vše je již připraveno, hotovo a v pořádku. Pokladniční lékař dlouho mne prohlížel, ale nakonec přece mně předepsal dvouměsíční dovolenou kvůli cestě na jih. Papíry již mám. Ženské mně přichystaly prádlo, turistickou výbavu, pekou nám na cestu kuřata a zítra ráno vydáme se na cestu přes Uhry do Turecka. Kam myslíte, abychom šli z Turecka ?"
Vzpamatoval jsem se za chvíli.
"Dáme se převézt přes Bospor do Malé Asie," odpověděl jsem, "projdeme ji celou, a přes Mezopotámii do Persie. Přelezeme Himálaju a jsme v Indii. A potom přes Čínu, Koreu, Kamčatku, Beringův záliv do Severní Ameriky, odtud do jižní Ameriky a Patagonie. Z Patagonie dáme se převézt do Austrálie. Projedeme ji napříč a dáme se z Austrálie převézt do jižní Afriky. Vylezeme na mys Dobré naděje a půjdeme na sever, pořád na sever přes celou Afriku až do Maroka. Dáme se převézt z Maroka do Gibraltaru a pořád severně přes Španělsko do Francie. Pak se stočíme na západ přes Francii do Švýcar, Tyroly, Štýrsko, a jsme zase ve Velké Kaniži. A jestli se vám to bude líbit, můžeme si dva tři dny odpočinout a jít na Island, Grónsko, severní točnu a přes Sibiř domů. Chtěl byste na Madagaskar?"
Poškrábal se za uchem a řekl nejistým hlasem: "Je to opravdu největší jezero v Austrálii?"
Kývl jsem hlavou. "Největší a nejhlubší, ale vysychá pravidelně každých pět tisíc let."
S Etelkou prožil jsem ten den na zahrádce několik blažených hodin. Mezi polibky přemýšlel jsem, jak se odtud ztratím. V nejhorším případě prchnu panu Csendesovi, až zítra ráno vyrazíme, za městem. Odhodím batoh a pěkným špurtem poženu to po silnici na Balaton.
Etelka měla zeměpisné pojmy úplně popletené. O panu Csendesovi jsem přesvědčen, že ví, co je to Afrika. Jestli snad vymizelo mu z paměti, že je to díl světa, tu považuje Afriku alespoň za útvar státní. Rozvinuv však před tím něžným dítětem cestovatelské plány, přesvědčil jsem se, že Austrálie, Indie, Korea a Kamčatka nesetřely jí pel naprosté nevinnosti. Nevěděla opravdu nic o světě. Byla pozadu i za starým Herodotem, který přece jen tušil, že kromě Řecka jsou ještě jiné země.
Čas mezi obědem a večeří uplynul rychle v samých slibech. Slíbil jsem jí preparovaný sloní rypák indického slona, kůže všech šelem, Andréův zeměpisný atlas, lebky obyvatelů z Polynésie, indiánské skalpy, démanty z Kapska a rubíny z hory Kilimandžáro, zlaté řetězy z Peru a Chile, střechu z paláce dalajlámy z Tibetu, skleněné oko japonského mikáda, párek živých Číňanů a Eskymáků, celou rodinu mouřenínů ze Zambezi atd.
Byla, chudáček, šťastna a kladla mně nejrozmanitější otázky. Nejpodivnější byla, zdali má Nový Zéland městský vodovod v pořádku. Ve Velké Kaniži stala se totiž asi před týdnem nepříjemnost s potrubím. S dětinským říkala: "Že uhodnu, kam se vlévá Kapsko?" Podrobnosti mně již vymizely z paměti, ale mohu odpřisáhnout: být na mém místě, i nechladnokrevnější profesor zeměpisu že by ji byl uškrtil.
Večeře uplynula slavnostně. Byla to večeře na rozloučenou pana Csendese s rodinou. Mohu vás

ubezpečit, že o svém bohatství mnoho jsem nemluvil. Nadhodil jsem jedině: "Kdybych měl ještě stokrát tolik, než mám, nemohl bych si koupit pravé štěstí nebo o šálek čokolády víc."
Obdiv způsobovaly mé rozbité boty. "Hrocha," řekl jsem, "z jehož kůže jsou tyto boty, střelil jsem na Nilu a jest to nejlepším důkazem, že i hroší kůže se dá roztrhat. Směšná jsou tvrzení učenců o trvanlivosti hroší kůže."
"Jest zajímavé," pokračoval jsem, ukazuje na záplaty na loktech svého kabátu, "že aristokratické dámy z největšího turistického klubu Anglie neumí spravovat kabáty, když jsem desetkrát obešel pěšky celou Anglii."
"Kdyby mne aspoň vyhodili," myslil jsem si, dívaje se s úzkostí, jak celá rodina lpí na mých rtech a jak všemu věří, "nebo kdyby aspoň na mne zavolali policii."
Kladli mně však dále nejrozmanitější otázky. "Máte ještě rodiče naživu?"
"Otec," odpověděl jsem, "četl Vernův román Cesta na Měsíc a chtěl to uskutečnit. Dal si zhotovit hmoždýř a vystřelit se v náboji na Měsíc. Od té doby uplynulo osm let a doposud se nevrátil. Nemáme o něm zprávy. Matinka na své jachtě Torpédo odjela pátrat po něm do jižních moří a jede nyní okeánem na kře ledové."
"Ted už jistě vyletím," pomyslil jsem si s plnou důvěrou, ale místo toho otázala se mne Etelka: "Nemáte sestřičku?"
"Sestra se provdala za amerického presidenta," odpověděl jsem, "ale není s ním šťastna, poněvadž se zamilovala do slavného pěvce Carusa, kterému koupila na Sumatře velkostatek a farmu pro pěstění tygrů a jaguárů.
"Ted," myslím si, "musí už poslat pro policii."
"Každý máme své starosti," řekla paní Csendesová, dívajíc se na mne teplým mateřským pohledem, "v každé rodině je něco. Máte bratra?"
"Bratr je podivín. Rozdal své celé ohromné jmění a je úředníkem u banky Slávie v Praze."
"Ted mne vyhodí," řekl jsem si uvěřeně, ale místo toho ozval se pan Csendes: "Kam pojedete s Etelkou na svatební cestu, až se vrátíme?"
"Na Zanzibar a do Arábie," odpověděl jsem, "v Itálii je příliš teplo. Kromě toho Arabové jsou pohostinný národ."
Pil jsem, že by na Sahaře vyrostly lesy, domnívaje se, že se mně podaří dostat delirium tremens a že mne odvezou do nemocnice. Místo toho usnul jsem na židli. Uložili mne opatrně do postele.
Časně ráno mne pan Csendes probudil. Byl již úplné připraven a jeho obtloustlá postavička vypadala směšně v turistickém úboru. Po snídani, při které paní Csendesová a slečna Etelka neplakaly, ale řvaly na celé kolo, vyšli jsme z domu na silnici na Balaton.
Šly nás doprovodit až k posledním městským zahradám, za stálého nářku a kvílení.
"Dej pozor na pana Gordon Benetta," naposled ještě paní napomenula pana Csendese, a byli jsme sami.
Před námi rozkládala se krajina k Blatenskému jezeru, bílá, zaprášená silnice táhla se donekonečna. Na morušových stromech bylo plno prachu, žárem slunečním spálená tráva vypadala smutně a v mé duši dozrál plán k útěku.
"Jste dobrý chodec?" otázal jsem se pana Csendeše.
"Znamenitý, pane Gordon Benett," odpověděl; "běhával jsem kdysi před lety v Šoproni o závod za tamější klub pro lehkou atletiku."
Zahryzl jsem se do rtů. Vyšli jsme na malý pahorek, silnice šla dolů. Dal jsem se do běhu. Vzal jsem špurta. Pan Csendes za mnou volal: "Rozumím vám, pane Gordon Benette. Kdo z nás bude dřív v Balatonu. Běh na čtyřicet kilometrů!"
Pelášil za mnou. Proběhl jsem deset kilometrů s náskokem ne více, ne méně deseti metrů. Na dvanáctém kilometru za Mezölágem mne dohonil a běžel těsně vedle mne. Na patnáctém kilometru vzal jsem ho o dobrých padesát metrů, kteráž vzdálenost v Bodafalu se zkrátila na pět.
Dvacet dva kilometry jsme běželi opět vedle sebe a v Kapotfalvě, na třicátém kilometru, ztratil se mně z očí. Náskok byl půl kilometru. Mé síly byly vyčerpány. Chvíli jsem si odpočinul a běžel dále. V ohybu silnice objevil se pan Csendes a za ním asi sto metrů nějaký muž, který ho dohánět. V dáli bylo vidět, že běží též několik osob. Nemohl jsem si to vysvětlit a počalo mne to znepokojovat.

Řítil jsem se kupředu. Kolem přejel cyklista s praporkem v ruce, kynul mně přátelsky rukou a otázal se: "Za které barvy?"
Neodpověděl jsem a pelášil dál.
Na třicátém osmém kilometru viděl jsem, že muž, který běžel za panem Csendesem, předběhl toho a žene se za mnou.
Napjal jsem poslední síly. Supě jako lokomotiva vběhl jsem mezi první domky Balatonu.
Velký zástup přivítal mne u čtyřicátého kilometru radostným řevem. Kapela zahrála Rákóczyho pochod.
Narazil jsem na lano natažené přes ulici, ale neměl jsem času rozbít si nos o silnici. Zachytili mne, ofotografovali a nějací nadšenci vzali na ramena a donesli do hotelu.
Nemohl jsem mluvit. Svlékli mne a odtáhli do vany. Potom za mnou přinesli toho muže, který se hnal za mnou na třicátém osmém kilometru. Za pět minut přinesli pana Csendese s vypláznutým jazykem, příjemně se usmívajícího. Ten byl třetí.
Nešťastnou náhodou pořádal totiž klub pro lehkou atletiku ve Velké Kaniži maratónský běh Kaniža-Balaton.
Vysvětlilo se to brzy. Chtěli nás lynčovat, a nakonec nás vyvedli četníci z města na rozkaz pana služného.
Pana Csendese zbavil jsem se až v Albánii, kde nás přepadli loupežníci. Řekl jsem jim, že pan Csendes je známý milionář a že dostanou za něho velké výkupné. Odvlekli ho tedy do hor a mně vzali jen z vděčnosti baťoh se špinavým prádlem.
Je přirozené, že o osudu pana Csendese nevím ničeho, ostýchaje se z jemnocitu vésti korespondenci s jeho nešťastnou rodinou ve Velké Kaniži.